

32

Minne häviää laitumen satopotentiaali? Säilörehunurmista saadaan jo suuriakin satoja, mutta laitumilla 4 000 kuiva-ainekiloa hehtaarilta on varsin tavallinen taso. ProAgrian nurmituotannon asiantuntija Anu Ellän mukaan todennäköisimmät syyt hukattuihin laitumiin ovat ylilaidunnus ja kasvien lyhyet lepokaudet.

sisällys numero 8 • 2017

MAIDONTUOTANTO

- 8 Maatilan vuokraus on uusi tapa yrittää
- 13 Metsämäen tila uskoo maidontuotantoon
- 18 Itselle sopiva navetta Salon Perttelissä
- 24 Lappari-hanke edistää lapinlehmän maidon käyttöä

ELÄINTERVEYS

- 26 Kestävä lehmä on kannattava lehmä
- 30 Esiinluiskahtaneen kohdun hoito

ULKOMAAT

- 36 Johtajuus korostuu maitotilan pyörittämisestä Britanniassa

NURMITUOTANTO

- 32 Minne häviää laidunten sato?
- 35 Kokemuksia rotaatiolaidunnuksesta

NAUDANLIHANTUOTANTO

- 38 Tyhjästä tilalliseksi tahdolla ja tiukalla taloudella
- 42 Luomullakin kasvaa lihakkaita eläimiä
- 46 Eläinten hyvinvointi on huipputulosta tärkeämpi

YRITYSTOIMINTA

- 51 Saarioinen mukana kuluttajan kydyissä

LAMMASTALOUS

- 54 Karitsa jalostuu omassa käsissä alusta loppuun

SIKATALOUS

- 58 Olkea ja sujuvaa porsimista

SIIPIKARJATUOTANTO

- 62 Rauman broileritehtaasta kasvua koko ketjulle

46

Suunnitelmallisuus ja pitkäjänteinen jalostustyö nuotittavat Kauniaisten kartanon emolehmätuotantoa. Terve emo on tuottava ja kestävä – toiminnan tukiranka. Eläinten hyvinvointi ja lihan korkea laatu luovat vahvan perustan suoramyyntille.

38

Viljelijän ammatin aloittaminen ei ilman valmista tilaa ole helppoa. Mutta tahdolla, työllä ja tarkalla taloudella onnenkantamoisten ryydittämänä se onnistuu. Näin vakuuttavat Jaana ja Mikko Piippo, jotka ostivat pientilan vuonna 2007. Nyt tilalla on neljä kertaa laajennettu navetta, jossa on 109 emopaikkaa ja entisessä loppukasvattamossa tilat siitossoneille ja uudistushiehoille.

TOISTUVAT

- 3 Pääkirjoitus
- 6 Ajankohtaista
- 23 Maitopoika
- 66 Maailmalta

24

Rovaniemellä julkistetussa Lappari-hankkeessa pohdittiin lapinlehmän maidon tuotanto- ja markkinapotentiaalia. Rodun säilyminen edellyttää tehokkaita toimenpiteitä. Nyt lapinlehmien kasvattajia tuetaan alkuperäisrotujen kasvattamiseen tarkoitettulla erityistuella.

36

Britannialainen maidontuottaja Robert Craig pyrkii hyödyntämään laidunnurmen satopotentiaalinsa mahdollisimman tehokkaasti. Hänen tavoitteensa on saada jokaiselta viljellyltä hehtaarilta yli 14 tonnin kuiva-ainesato vuodessa.

58

Porsiminen helpottui ja emakoiden jalkavaivat vähenivät, kun loimaalaiset sikayrittäjät Tuomas ja Satu Levomäki muunsivat häkkikarsinansa sopiviksi vapaana porsitukseen. Runsaan seitsemänkymmenen emakon tilalla uudistukset vähensivät myös päivittäistä työmäärää.

8

Laura Parmaisen, 26, elämä muuttui ratkaisevasti parisen vuotta sitten. Palkkatyö lisäalnessa Osuuskunta ItäMaidon tuotantoneuvajana vaihtui sotkamolaisen maitotilan emännyyteen. Erikoiseksi ja Suomen oloissa harvinaiseksi asian tekee se, että hän vuokrasi maatilan tuotantokäyttöön kymmeneksi vuodeksi.

Kannen kuva: Jorma Heikkilä • Seuraava Eläin-liite ilmestyy 6.9.2017

Päätoimittaja
Teemu Pakarinen
Puh. 050 544 6457

Toimituspäällikkö
Vesa Jääskeläinen
Puh. 0400 235 788

Ulkoasu
Minna Aho AD
Puh. 040 156 9162
Kajja Rinkinen
Puh. (09) 4767 5561

**Tilaukset ja
osoitteen muutokset**
Puh. 020 413 2636
tilaukset@pellervo.fi

Tilaaajien e-arkisto
pellervo-e-lehdet.fi

Ilmoitusten myynti
Agrimedia Oy
Tanja Forsman
Puh. 040 539 3089

Pellervo
Merja Sainio
myyntipäällikkö
Puh. (09) 4767 5573

Toimitus
PL 77 (Simonkatu 6)
00101 Helsinki
(09) 476 7501 (vaihe)
telekopio
(09) 694 8845
sähköpostiosoite
maatilanpellervo@pellervo.fi

Henkilökohtaiset sähköpostit
etunimi.sukunimi@pellervo.fi

Julkaisija
Pellervo-Media Oy

Pellervo on Aikakauslehtien
Liiton jäsenlehti
ISSN 2242-6396

Pellervo vastaa vain tilattujen
kirjoitusten ja kuvien
säilyttämisestä
ja palauttamisesta.

Painopaikka

Tämän lehden tilaajarekisteriä
voidaan käyttää
suoramarkkinointitarkoituksiin.

eläin

MAATILAN
PELLERVO

LEPPOISAA LAIDUNNUSTA

aiduntamisen edut ovat kiistattomat: eläimet saavat tarvittavaa liikuntaa olivatpa ne sitten lypsy- tai emolehmiä, lampaita, hevosia tai ulkosikoja. Laitumilla eläimet voivat toteuttaa lajityypillistä käyttäytymistään. Konetyö vähenee ja polttoaineita säästyy, kun eläimet korjaavat nurmisadon itse. Laiduntaa voi niin niityillä ja kedoilla kuin metsä- ja hakamailla sekä rannoilla.

Laiduntamisen vaikutukset ympäristöön ja luonnon monimuotoisuuteen ovat myös merkittävät, sillä laidunnus parantaa maan rakennetta ja sitoo hiiltä maaperään. Edulliset vaikutukset ulottuvat maan ravinnetaseesta aina hyönteisiin ja linnustoon saakka. Lisäksi laidunnuksella voidaan hoitaa erityyppisiä biotooppeja perinne- ja rantamaisemista lähtien.

Unohtaa ei sovi myöskään laiduntamisen imagovaikutusta – kuluttajien silmissä laiduntavat eläimet ovat ihania ja mikä hienompaa kuin päästä keväällä seuraamaan lehmien laitumelle laskua. Luonnonlaidunlihassa eli niin kutsutussa niittylihassa on myös runsaasti terveysvaikutteisia Omega 3 -rasvahappoja. Vastapainona laiduntaminen vaatii työtä, aitaamista ja juomahuollon järjestämistä, mutta lopputuloksena on parantunut eläinhyvinvointi ja yleensä myös tuotos.

ProAgria, Atria ja Varsinais-Suomen perinnemaisemayhdistys sekä monet muut organisaatiot ovat kesän aikana kiitettävästi järjestäneet erilaisia tilaisuuksia, joissa laidunnuksen eduista niin pelloilla kuin hakamaillakin on puhuttu juurta jaksain. Pääpaino näissä tapahtumissa on ollut nautakarjan laidunnuksessa. Tässä numerossa kertaamme keskeisiä asioita laiduntamistavoista ja nurmituotannon tavoitteista.

Laiduntaa voi monella tapaa: Laidunnuksen voi suunnitella joko jatkuvaksi laidunnukseksi, jolloin koko kesän alueella on sama eläinmäärä. Toinen vaihtoehto on *kaistalaidunnus*, josta käytetään myös nimeä *rotaatiolaidunnus*. Siinä laidunalue jaetaan entistä pienempiin lohkoihin. Kiertoaika lohkolta toiselle on nopea, eläimet siirretään uudelle laitumelle muutaman päivän välein – ulkomailla jopa kaksi kertaa päivässä. Oleellista on kuitenkin se, että nurmea ei päästä kaluamaan loppuun vaan sellaisen pituuteen, josta se toipuu nopeammin.

Nopeakiertoinen kaistalaidunnus on tavanomaista suurissa karjamaissa, kuten Kanadassa, josta se on hiljaksen rantautunut meille Suomeenkin. Ja mikä huvittavinta, lehmät oppivat säännölliset rutiinit nopeasti ja niiden käsittely helpottuu. Ne odottavat suurin piirtein kieli pitkällä, että pääsevät tuoreen heinän kimppuun uudelle lohkolle. Syntyy ikään kuin kilpailutilanne syömisestä. Valikoivana otuksena lehmä käy hanakasti parhaiden ruohotupsujen kimppuun eikä käytä aikaa turhaan vaeltamiseen tai hapuiluun isolla laidunalalla. Täysin järkeenkäypää.

Eräs kaistalaidunnuksen muunnelma on niin kutsuttu *mob grazing*, jossa suuri eläinmäärä pienellä alueella syö pitkää, noin 40 senttimetrin pituista kasvustoa pelkästään kasvuston yläosista, ja siirto uudelle lohkolle tehdään jopa kolmen tunnin välein tai ainakin useamman kerran päivässä.

Toistaiseksi meiltä kertyneet kokemukset ovat kauttaaltaan mielenkiintoisia ja kannustavat kokeilemaan laidunnurmialan jakamista pienempiin lohkoihin ja käyttämään nopeampaa kiertoa.

Vesa Jääskeläinen